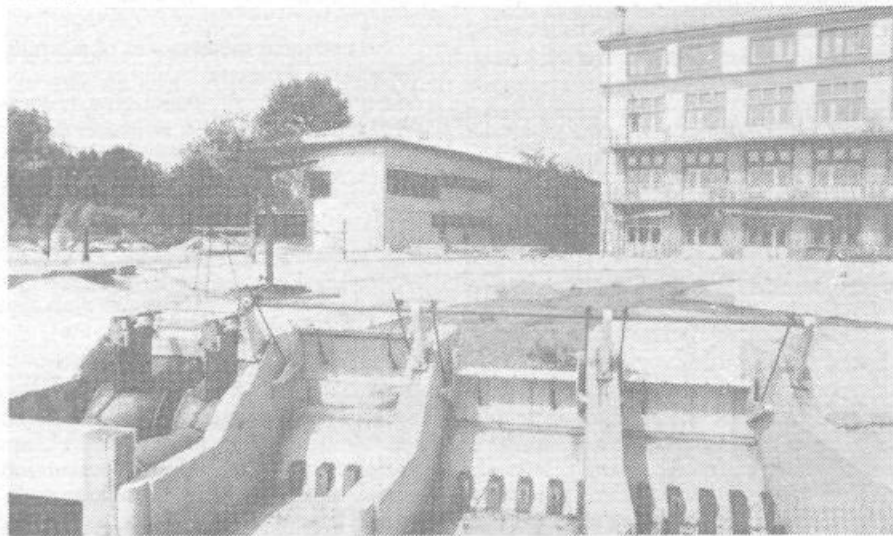

KOLEKTIV NI VELIK, A JE ZANIMIV

Ostal je le »en pomol«

Na Hajdrihovi 28 je Vodnogospodarski inštitut. Sam naziv te delovne organizacije posebnega družbenega pomena ne pove podrobnosti o njenem delovanju, zato smo prosili dipl. inž. gradbeništva Mitjo Starca, direktorja, da nam v pogovoru nekoliko podrobneje razloži, zakaj je ta 80 članski kolektiv razdeljen po poslovnih nalogah na tri dele in v čem je pomen 50 letnice in 10 letnice, ki jo omenjajo na zasedanjih skupščine Zveze vodnih skupnosti Slovenije.

»Najprej nekaj besed o obletnicah. Od 1937. leta dela v Ljubljani vodnogradbeni laboratorij. Tako bomo letos praznovali pol stoletja obstoja tega pomembnega laboratorija, ki je bil dolgo po zmogljivostih, tretji v Evropi in največji v Jugoslaviji. Pred desetimi leti pa je prišlo zaradi tržnih razmer do združitve študijske, laboratorijske in projektantske dejavnosti. Ta ni po dejavnosti združena v en oddelek, ampak je razdeljena na raziskovalni oddelek za energetske objekte (vodnogradbeni laboratorij), na oddelek za pomorsko inženirstvo in raziskave obalnega morja ter na študijski oddelek za vodno gospodarstvo.« je podal organizacijske in poslovne okvire delovanja.

Najobsežnejši del zadolžitev ima v VGI, kot pogosto tudi okrajšano navajajo Vodno gospodarski inštitut, v katerem ima nad polovico zaposlenih visokošolsko izobrazbo, študijski oddelek za vodno gospodarstvo.

»Najbolj aktualna zadolžitev je vsekakor izdelava vodnogospodarskih osnov SR Slovenije. Te moramo narediti v treh fazah in sicer do 1993. leta. Že to časovno razdobje kaže, kako obsežna naloga je to. Za vse velike objekte v Sloveniji (akumulaciji Vogršček in Klivnik, namakalni sistem Vipavske doline) smo pripravili študije, idejne zasnove in idejne projekte ter izvedbene projekte. Vse to pa bi delali veliko lažje in hitreje, če bi veljal sistem celovitega pristopa, ne pa da nas selijo po zadolžitvah po posameznih delčkih. Zato pogosto ne moremo uporabiti tudi kontrolne sestavine pri realizaciji programov. In še ena velika razlika je med študijami in projekti. Za prve ni nikdar opredeljeno konkretno zanimanje, medtem, ko so drugi podprti s pričakovani izvajalci, da bodo lahko čimprej pristopili k izvedbi. Zato tudi prihaja do zakasnitve pri izdelavi študij.«

Navedli ste nekatere slovenske objekte. So med njimi tudi študije oziroma projektne naloge z ozemlja naše občine?

»Vemo, da predstavlja Ljubljani največjo nevarnost hudourniški značaj Graščice. Zato pripravljamo dokumentacijo za dva suha zadrževalnika in sicer Božna nad Polhovim Gradcem in Brezje na Šujici. Prvi naj bi zadržal okrog 5,5 milijonov kubičnih metrov vode, drugi pa 2,2 milijona kubičnih metrov. Poudariti moram, da sta to suha zadrževalnika, ki bosta nastopila v delovanju šele ob 20 letnih vodah.«

Lahko bi navedli še več nalog s tega področja, pa bi se raje ustavili v vašem vodnogospodarskem laboratoriju. Je ta trenutno polno zaseden?

»Kot sem navedel že na začetku, smo bili dolgo največji laboratorij v Jugoslaviji. Sedaj imamo tak laboratorij tudi v Beogradu in po drugih mestih in zato laboratorij ni vedno polno zaseden. Ker s svojimi storitvami ali raziskavami služimo predvsem elektro gospodarstvu, se bomo morali v Sloveniji kmalu dogovoriti, da ne bodo raziskave, ki predstavljajo izredno majhen delež v strošku gradnje, odvisne od posameznikov, ampak bodo obvezne. S tem bo dosežena tudi cenejša, hitrejša in bolj zanesljiva gradnja. Pomembno pa je, da imamo za opravljanje fizičnih in matematičnih modelov tudi veliko nove, sodobne opreme, ki smo jo nabavili v zadnjem času. Ker je

naš laboratorij znan po kakovosti opravljenih del, se nam v zadnjem času spet pojavljajo poleg naročnikov iz Slovenije (HE Vrhovo, HE Boštanj) tudi iz Bosne in Hercegovine (HE Buk Bjela) in Črne gore (HE Andrijeva, Zlatica, Milunović, Raslovići) na Moraci.«

Omenjali ste tudi oddelek za pomorsko inženirstvo in raziskave obalnega morja.

»O naših referencah govori predvsem podatek, da je od vseh pomolov v črnogorskem primorju, ostal cel le pomol, ki ga je projektiralo naše podjetje. Pri tem pa močno sodelujemo tudi s FAGG in poljsko akademijo znanosti.«

Kakšno pa je vaše sodelovanje z viško občino?

»Nimamo nekih posebnih stikov, razen znanih listin o dovoljenem doseganju osebnih dohodkov in podobnih intervencij stvari.«

Pa bi se vaš stik z občino lahko okreplil?

»Prav gotovo bo za to več priložnosti ob naši proslavi, ki pa bo zajemala tudi znani Goljevščekov dan. Na njem bomo podrobneje spregovorili tudi o našem inštitutu in njegovi vlogi v našem vodnem gospodarstvu.« je posredno povabil na slovesnost ob dvojni slovesnosti VGI Ljubljana njegov direktor,

STANE JESENOVEC

ČIGAVI SO PRAKTIKANTI IN PRIPRAVNIKI PRI OBRNTNIKIH

Ko breme naprtimo drugemu

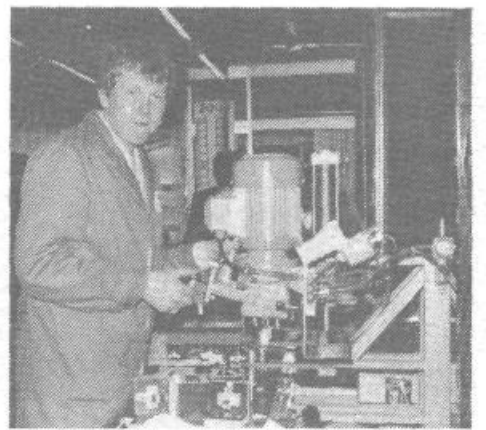
Z obrtništvom sem se v preteklih tednih zavestno ali hote srečal dvakrat. Najprej na seji skupščine Medobčinskega sklada za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana in nato še v Vnanjih Goricah 103 v delavnici »MONTAŽA IN OBDELAVA KOVIN« Slavka in Zvoneta Marina.

V obeh primerih je bila rečca nit pogovora, kako dobiti v storitvene ali proizvodne obrtne delavnice usposobljene delavce.

Pa se najprej pomudimo v sejni dvorani Kluba delegatov na Puharjevi cesti. Delegatka Obrtnega združenja Ljubljana – Vič Rudnik Marija Marolt je izpostavila nejasnosti, ki nastopajo pri praktičnem in pripravniškem usposabljanju dijakov sol srednjega usmerjenega izobraževanja v obrtnih delavnicah. Opozorila je, da v obratovalnicah ni na razpolago človek – tako kot v organizacijah združenega dela – ki bi namenil večino časa praktikantu posameznega letnika, še teže pa je to pri pripravniškem usposabljanju. Pri slednjem ima nosilec obrti ali pa od njega pooblaščen delavec, celo veliko odgovornost za to, da bo pripravnik opravil izpit in si tako pridobil pravico do zaposlitve in status delavca. Menila je, da bi morali obrtnikom, ki opravljajo mentorsko delo, v določeni obliki priznati ta trud s praktikantom ali pripravnikom. Vprašala je tudi, ali je možno, da del teh stroškov pokrije sklad, tako za prakso, kot za izpit.

Delegati skupščine Medobčinskega sklada za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Ljubljana so menili, da je do plačila stroškov izobraževanja ob delu opravičena določena oseba šele, ko ima položaj delavca pri obrtniku, prej pa je skrb za kader strošek obrtnega združenja.

O tem vprašanju so govorili tudi na skupščini gorenjskega sklada, na kateri pa so prisluhnili predlogu obrtnikov oziroma Obrtnega združenja Kranj, da naj bi del sredstev, ki jih dajejo obrtne delavnice občinskim štipendijskim skladom (na ljubljanskem območju je bilo to lani tretjino sredstev sklada ali 60,5 milijonov od skupno 181, v viški občini pa 12,4 milijona od skupno 37,2 milijona dinarjev) vračali v zasebni del drobnega go-

Kljub dobremu plačilu je za nekatere strokovne poklice tudi v obrtnih delavnicah težko dobiti delavce

sopodarstva prav za kritje takih in podobnih stroškov, kot smo jih navedli prej.

Da je skrb za kader v obrtništvu velikega pomena, predvsem za storitvene obratovalnice, pa kaže primer, ki smo ga srečali v Vnanjih Goricah. Če večina delovnih organizacij pokrije določene poklice z ljudmi ozkega profila ali priučenimi delavci, pa tega pri obrtniku ni mogoče. Delavec v delavnici s tako široko ponudbo, kot jo imata Slavko in Zvone Marinko, mora res temeljito poznati ključavničarska, monterska in druga dela. Pa ne le poznati, ampak jih mora obvladati. To bi prav gotovo potrdila njuna delavca Marjan Japelj in Stane Marinko. Žal pa zaradi številnih napak v dolgoročnem vrednotenju takih del v naši družbi, ni mogoče dobiti dobrih delavcev, niti proti dobremu plačilu. Dela pa je veliko, seveda zahtevnega, izvirnega in dobro opravljenega. Prav gotovo bi se veljalo, še bolj kot smo se že, zamisliti nad našo dolgoročno izobraževalno in kadrovsko politiko, ki nam je prav v proizvodnih in strokovnih poklicih zadala težko popravljive bele lise.

-sj-

Nova metla v ARS-Inženiringu že pometa

Situacija v delovni organizaciji Ars-Inženiring lani ni bila rožnata. Poslovanje na robu rentabilnosti, velika fluktuacija delavcev, nizki osebni dohodki in zelo ogrožena socialna varnost kolektiva so bili kazalci, da so v tej delovni organizaciji stavili že pred leti na napačnega konja, ki pa ne samo, da ni mogel zmagovati ampak je onemogel že kmalu po startu. Lanske, predvsem pa predlanske pripetije s servisom za čiščenje voz na železnici pa so to DO pripeljale celo do sodišča. In kot se začuda rado dogaja je vodilna struktura kolektiv ob potopu zapustila.

Skupščina občine Vič-Rudnik in vodstvo sozda Astra, kjer je Ars-Inženiring ena od članic, sta iskala primerno kadrovske rešitve in jo sozdu. V aprilu je za krmilo te DO poprijel Lovro Kokalj, ki je kar tri

desetletja uspešno vodil področje kemije v Astrini Veletgovini. Morda je še prekmalu, da bi po dveh mesecih sodili poslovanje, toda Ars se je v tem obdobju začuda hitro popravil. Lovro Kokalj pravi, da ima dober in preizkušen recept, ki mora dati rezultate. V Arsu bodo razvili sodelovanje z različnimi partnerji v industriji in ojačali različne sektorje, ki so že v Arsu, a niso poslovali najbolj rentabilno. Seveda pa so predvideni tudi novi pristopi o katerih pa Kokalj še noče izdati prav ničesar.

O pravilnosti odločitev pa bodo pričevali že polletni, predvsem pa letni rezultati. Zanimivo pa je da se je fluktuacija zdaj povsem umirila in da prihajajo v Ars že novi strokovnjaki. Očitno je nova metla že pričela z delom...

-bp

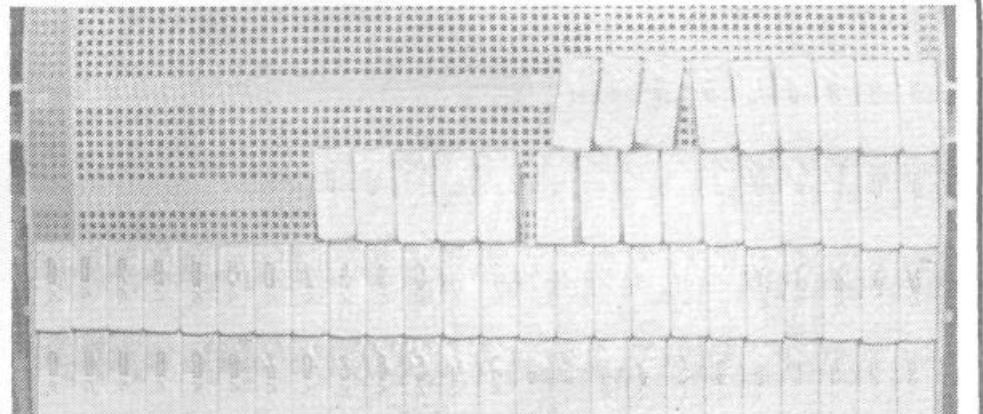
ško opismenjevanje delavcev, ki sedaj že poteka.

V bitki, da uresničijo srednjeročne cilje, da preidejo iz ekstenzivnega na intenzivno gospodarjenje, so s hitrejšimi koraki začeli modernizirati tudi proizvodni proces.

V pripravljani fazi so izboljšave pri termični obdelavi tobaka, v zaključni pa rekonstrukcija linije za obdelavo tobač-

nih žil. V montaži je dodatna linija za odpraševanje, vezana na cigaretno stroje. V enoti za pakiranje cigaret pa je za poizkusno obratovanje pripravljena linija za trdo pakiranje cigaret.

Tudi na področju marketinga so začeli z tržnimi analizami, s pomočjo katerih bodo zaznali želje in hotenja svojih kupcev. Pripravili so dve novi cigareti, ki sta prišli v ožji izbor po vseh testiranjih

degustacijskih komisij. Potrjujejo, da lahko eno od njih primerjamo z najboljšimi licenčnimi cigaretami. Prva nova cigareta BOSS, bo pakirana v ekskluzivni, moderni, trdi embalaži.

Tudi za ostale cigarete snujejo nove dizajne in novo prometno embalažo. Posebej pa so ponosni na to, da so kadilci že trideseto leto zvesti njihovi prvi filter cigareti – F 57.

Kljub temu, da so pogoji gospodarjenja težki in cenovna politika neugodna,

se delavci obnašajo gospodarno. Dolgoročno si želijo ustvariti tudi normalni življenjski standard. S tem namenom so pri podpovprečni osebnih dohodkih ohranjali akumulacijsko stopnjo in se držali vseh družbenih dogovorov. Tudi zadnje investicije v skladišča tobačne surovine in v prodajalne so namenjene izboljšanju prodaje lastnih proizvodov. Uvajajo specializirani tip maloprodajne trgovine, ukinjajo nerentabilne dejavnosti, kakor tudi vsa ostala žarišča ne-likvidnosti.